FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT NIAL FENNELLY

föredraget den 21 september 2000 [1]

1. Påverkar det förhållandet att kommissionen har inlett ett fördragsbrottsförfarande avseende nationella rättsliga bestämmelser, men därefter avstått från att fullfölja detta förfarande mot bakgrund av att bestämmelserna har ändrats, skyldigheten för en nationell domstol, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, att till domstolen föra en fråga vidare om de senare bestämmelsernas förenlighet med fördraget? Krävs det enligt artikel 95 i EG-fördraget (nu artikel 90 EG i ändrad lydelse, nedan kallad artikel 95) att en medlemsstat beaktar den faktiska värdeminskningen av marknadsvärdet på enskilt importerade begagnade bilar vid påförande av fordonsregistreringsskatt eller kan den beakta värdeminskningen enligt en tabell som enbart grundar sig på cylindervolym och fordonets ålder? Dessa är de huvudsakliga frågeställningar som väckts i den begäran om förhandsavgörande som Supremo Tribunal Administrativo (portugisisk förvaltningsdomstol som dömer i sista instans) har gett in den 7 oktober 1998.

I — Bakgrund och förfarande

2. Efter domstolens dom av den 11 december 1990 i målet kommissionen mot Danmark, [2] inledde kommissionen ett förfarande enligt artikel 169 i EG-fördraget (nu artikel 226 EG, nedan kallad artikel 169) mot Republiken Portugal beträffande dess sätt att beskatta importerade begagnade bilar. Denna lagstiftning ändrades år 1994 för att kunna tillåta en progressiv nedsättning av det skattebelopp som skall erläggas vid den första registreringen av importerade begagnade bilar enligt en tabell som liknade den tabell som gällde vid den aktuella tidpunkten i detta mål (se nedan punkt 6). Mot bakgrund av denna ändring avstod kommissionen från att fullfölja förfarandet. Till följd av klagomål som kommissionen hade erhållit under tiden inledde den emellertid ett nytt fördragsbrottsförfarande genom att sända ett motiverat yttrande till de portugisiska myndigheterna den 15 maj 1998.

3. Domstolen angav i domslutet i domen i mål C-345/93, Nunes Tadeu, [3] vilken hänvisade till den lagstiftning som var i kraft före 1994 års ändringar, följande:

"En medlemsstats uppbörd av en skatt på begagnade bilar med ursprung i en annan medlemsstat strider mot artikel 95 i EEG-fördraget när skattebeloppet, beräknat utan hänsyn till bilens faktiska värdeminsk-

1 — Originalspråk: engelska.

2 — Mål C-47/88 (REG 1990, s. I-4509).

3 — Mål C-345/93 (REG 1995, s. I-479).

ning, överstiger beloppet av den återstående skatt som ingår i värdet av liknande, begagnade bilar vilka redan registrerats i landet."

4. Vid import till Portugal från Frankrike av en begagnad BMW 325 TD, med en cylindervolym på 2 497 kubikcentimeter, ålades klaganden i målet vid den nationella domstolen att betala fordonsregistreringsskatt med ett belopp om 1 856 994 PTE, enligt ett beskattningsbeslut av den 16 september 1996. Enligt Supremo Tribunal Administrativo registrerades fordonet för första gången den 2 februari 1991 och det beskattades därför såsom ett fordon som varit i bruk under fem till sex år. Av handlingarna i målet framgår att det aktuella fordonet i själva verket registrerades för första gången den 2 december 1991 och att det vid tidpunkten för importen inte kunde ha varit i bruk mer än fem år. Denna diskrepans har ingen betydelse för de frågor som domstolen skall besvara i detta mål om förhandsavgörande.

5. Enligt artikel 1.4 i lagdekret nr 40/93 av den 18 februari 1993, i ändrad lydelse enligt lag nr 10-B/96 av den 23 mars 1996, var nya lätta motorfordon avsedda för persontransport, som importerades till Portugal från andra medlemsstater i gemenskapen, skattepliktiga till fordonskatt, baserad på motorns cylindervolym. Skatten påfördes även importerade begagnade bilar med en nedsättning som beviljades med ett belopp enligt följande tabell:

Fordonets användning	Nedsättning av skatten
Från ett till två år	18 procent
Från två till tre år	24 procent
Från tre till fyra år	32 procent
Från fyra till fem år	41 procent
Från fem till sex år	49 procent
Från sex till sju år	55 procent
Från sju till åtta år	61 procent
Mer än åtta år	67 procent

6. Klaganden överklagade beskattningsbeslutet på den grunden att de nationella bestämmelserna inte var förenliga med artikel 95 i fördraget. Överklagandet avslogs i första instans. Efter överklagande till Supremo Tribunal Administrativo antog den domstolen följande frågor som sina egna efter förslag från klaganden:

"1) Kan en bestämmelse anses säkerställa att de interna skatterna och avgifterna är fullständigt neutrala med avseende på konkurrensen mellan inhemska produkter och importerade produkter (i förevarande fall bilar) samt anses vara förenlig med artikel 95.1 i fördraget när bestämmelsen, i likhet med den portugisiska, innebär följande: Vid import av begagnade lätta motorfordon avsedda för persontransport tas skatt ut enligt en fast skattesats, varvid endast fordonets cylindervolym beaktas. Beskattningsunderlaget nedsätts

med 18, 24, 32, 41, 49, 55, 61 respektive 67 procent (beroende på om det importerade fordonet är ett till två, två till tre, tre till fyra, fyra till fem, fem till sex, sex till sju respektive sju till åtta år gammalt) av det belopp som skulle tas ut för ett nytt fordon (importerat eller förvärvat på den inhemska marknaden). För ett fordon som är äldre än åtta år påförs ett belopp som motsvarar 33 procent av den fordonsskatt som skulle ha påförts för ett nytt fordon (importerat eller förvärvat på den inhemska marknaden). I ingen av dessa situationer beaktas någon av alla de övriga faktorer som påverkar fordonets värde, såsom bland annat körsträcka, skick eller modell.

2) Är det förenligt med artikel 95.1 i fördraget att i en nationell bestämmelse föreskriva att den skatt som tas ut för en importerad vara och den skatt som tas ut för en liknande inhemsk vara skall beräknas på olika sätt och enligt olika bestämmelser, på så sätt att fordonsskatten på ett importerat begagnat fordon beräknas på grundval av cylindervolymen, varvid nedsättning endast görs på grundval av hur många år fordonet har varit i bruk, medan det vid överlåtelser av liknande begagnade fordon på den inhemska marknaden inte utgår någon fordonsskatt (eftersom den är en engångsskatt erläggs den endast en gång, nämligen när fordonet som nytt fordon övergår till fri omsättning), och det i priset för fordonet alltjämt kan ingå ett resterande belopp avseende denna skatt om det inte är äldre än fyra till fem år, och att detta återstående belopp hänförligt till skatt alltid utgör ett obestämt belopp som ingår i försäljningspriset och som inte kan avskiljas från detta, bland annat på grund av att fordonsskatt inte tas ut vid köp av ett begagnat fordon inom landet?

3) Kan det mot bakgrund av artikel 95.1 i fördraget anses att en sådan ordning inte ens i ett fåtal fall kan leda till att den importerade varan påförs en högre skatt, och att den är utformad på ett sådant sätt att det alltid är uteslutet att ett importerat fordon kan beskattas hårdare än ett liknande inhemskt fordon?

4) Kan det mot bakgrund av gemenskapsrätten anses att en sådan ordning ger möjlighet till insyn i erforderlig utsträckning, i den meningen att det objektivt kan fastställas huruvida ett importerat fordon beskattas hårdare än ett liknande inhemskt fordon?

5) Kan en sådan ordning, mot bakgrund av gemenskapsrätten, tillämpas på ett rättvist sätt på varor från den inhemska marknaden och på importerade varor?"

7. Supremo Tribunal Administrativo hänsköt således följande frågor till domstolen

genom beslut av den 7 oktober 1998:

"1) Är de av klaganden i detta mål ställda frågorna, vilka återgivits ovan, relevanta? Hur skall dessa frågor besvaras enligt gemenskapsrätten?

2) Innebär nedsättningen av de begagnade fordonens faktiska värde, som åsyftas i domstolens dom av den 9 mars 1995 i målet Nunes Tadeau, med nödvändighet att det skall göras en värdering eller en expertgranskning av varje enskilt fordon eller kan minskningen beräknas på ett generellt och abstrakt sätt med hjälp av ett kriterium som fastställs i lag?

3) Om kommissionen återkallar sin talan om fördragsbrott mot en medlemsstat i ett visst mål på grund av att den hyser uppfattningen att en ny nationell lagstiftning står i överensstämmelse med gemenskapsrätten, kan en nationell högsta domstol då med stöd av kommissionens tolkning av gemenskapsrätten och den nationella rätten vara befriad från sin i artikel 177 i fördraget föreskrivna skyldighet att begära förhandsavgörande från Europeiska gemenskapernas domstol, och döma i saken i enlighet med kommissionens tolkning?"

8. Skriftliga yttranden har getts in av klaganden i målet vid den nationella domstolen, Finland, Nederländerna, Portugal och kommissionen. Endast de två sistnämnda fanns representerade vid förhandlingen.

II — Bedömning

a) *Supremo Tribunal Administrativos skyldigheter enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG)*

9. Den tredje frågan som Supremo Tribunal Administrativo har ställt rör omfattningen av skyldigheten för en nationell domstol, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, att till domstolen föra en fråga vidare om vissa nationella bestämmelsers förenlighet med gemenskapsrätten och om denna skyldighet påverkas av det förhållandet att kommissionen har avstått från att fullfölja ett fördragsbrottsförfarande som den inlett i ett tidigare skede rörande dessa bestämmelser. Supremo Tribunal Administrativo har angett att när en fråga väcktes i ett tidigare mål rörande samma lagstiftning förde den inte denna vidare till domstolen, eftersom den ansåg att de portugisiska bestämmelserna från år 1994 var förenliga med artikel 95. Den gjorde således bedömningen att "om kommissionens beslut fritar den högsta domstolen från skyldigheten att begära förhandsavgörande... gjorde

Supremo Tribunal Administrativo en riktig bedömning i sin dom i mål nr 22 396. Om så inte är fallet har den åsidosatt artikel 177 i EG-fördraget. Det är i vilket fall som helst viktigt att frågan blir löst så att Supremo Tribunal Administrativo i framtiden kan fullgöra sin skyldighet enligt artikel 177 i fördraget".

10. Den hänskjutande domstolen har genom sin fråga begärt vägledning om tolkningen av artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG, nedan kallad artikel 177) och betydelsen av kommissionens beslut att avstå från att fullfölja fördragsbrottsförfarandet enligt artikel 169. Det framstår som logiskt att besvara denna fråga först, innan någon av de materiella frågorna rörande tolkningen av artikel 95 besvaras. Det är riktigt att begäran rörande de materiella frågorna inte är formulerad på ett sådant sätt att den är beroende av ett negativt svar på den tredje frågan, och att det därför kan verka som om det inte behövs något svar. Den hänskjutande domstolen har påpekat att svaret på den tredje frågan kommer att innebära att den får utvärdera sin egen dom i det tidigare målet och får möjlighet att tillämpa artikel 177 på ett riktigt sätt i framtiden, vilket, enligt min mening, är legitimt. Det skall i detta avseende erinras om att när en gemenskapsrättslig fråga, i den mening som avses i artikel 177 första stycket, har väckts hos en domstol i sista instans, har denna domstol inte rätt att själv bestämma att ett förhandsavgörande inte skall inhämtas, utan den är skyldig att "föra frågan vidare till domstolen".

11. Enligt domstolens dom i målet Fornasar m.fl. ankommer "det enligt fast rättspraxis uteslutande... på de nationella domstolarna, vid vilka tvisten anhängiggjorts och som har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i varje enskilt mål bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att kunna döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten eller prövningen av en viss gemenskapsrättslig bestämmelses giltighet inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen".[4]

12. I detta mål har inte någon av de parter som gett in yttranden anfört att frågan rörande artikel 177 inte kan upptas till prövning. Vidare kan det enligt min mening inte hävdas att det är uppenbart att tolkningen av artikel 177 "inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen". Den hänskjutande domstolen har i detta mål grundat sitt beslut att hänskjuta de materiella frågorna till domstolen på en tolkning av sina skyldigheter enligt den bestämmelsen, vilken skiljer sig från den tolkning som den gjort i ett tidigare mål. Genom att ställa frågan om artikel 177 i detta mål, har den hänskjutande domstolen begärt att få vetskap om huruvida dess ställningstagande i detta mål var riktigt och det ankommer inte på denna domstol att undersöka anledningen till att en sådan vägledning begärs. Frågan kan inte heller anses vara hypotetisk

4 — Mål C-318/98 (REG 2000, s. I-4785), punkt 27.

enbart av det skälet att den hänsköts till domstolen i samma beslut om förhandsavgörande som de materiella frågorna. Frågan om omfattningen av Supremo Tribunal Administrativos skyldighet att begära förhandsavgörande väcktes ju på gängse sätt under handläggningen av en konkret tvist. Den hänskjutande domstolens handlingssätt kan hur som helst motiveras av processekonomiska skäl. Det alternativa handlingssättet skulle ha varit att den nationella domstolen först separat skulle ha hänskjutit frågan om sina skyldigheter enligt artikel 177 och endast vid ett nekande svar därefter ha hänskjutit de materiella frågorna, oaktat de förseningar detta oundvikligen skulle ha medfört.

13. Mot bakgrund av dessa förhållanden bör domstolen således besvara den tredje frågan. Svaret är hur som helst relativt enkelt. Ett beslut av kommissionen att inte fortsätta ett fördragsbrottsförfarande, oavsett om detta är grundat på ett konstaterande att en viss grupp rättsliga bestämmelser numera överensstämmer med fördraget, påverkar inte på något sätt skyldigheten enligt artikel 177 tredje stycket för en nationell domstol i sista instans att föra en gemenskapsrättslig fråga som uppstår vidare till domstolen. Det framgår klart av artikel 169 att "kommissionen inte är skyldig att påbörja ett sådant förfarande som anges i den bestämmelsen, utan att den i detta avseende har ett utrymme för skönsmässig bedömning".[5] Medan bedömningen att en medlemsstat har åsidosatt sina skyldigheter är en nödvändig förutsättning för att kommissionen skall kunna inleda ett sådant förfarande, är däremot ett avstående från att fullfölja ett sådant förfarande inte avhängigt av att det fastställs att skyldigheterna har uppfyllts. Ett sådant beslut kan ha influerats av politiska eller praktiska överväganden, vilka inte omfattas av domstolens kompetensområde. Det avgörande övervägandet är i vilket fall som helst att kommissionens uppfattning, att den rättsliga situationen i en medlemsstat står i överensstämmelse med fördraget, inte på något sätt är avgörande för frågan, vilken endast slutligen kan besvaras av domstolen, antingen direkt genom ett därefter följande fördragsbrottsförfarande eller indirekt genom att en begäran om förhandsavgörande besvaras.

14. Ett fullständigt svar på denna fråga finns i domstolens dom i de förenade målen Essevi och Salengo,[6] vilken har nämnts av Republiken Finland. I det målet hade kommissionen, inom ramen för ett pågående fördragsbrottsförfarande, angivit att Italien tillfälligt kunde behålla sitt system för beskattning av alkoholtillverkning. Domstolen fastställde att "kommissionen inte [har] befogenhet att genom de motiverade yttranden som avges i enlighet med artikel 169 eller genom andra ståndpunkter inom ramen för detta förfarande definitivt fastställa en medlemsstats rättigheter och skyldigheter eller ge denna garantier avseende ett visst handlingssätts förenlighet med fördraget... [F]astställandet av medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter samt bedömningen av deras handlingssätt [kan] endast ske i en av domstolen avkunnad dom".[7] Kommissionens "ställningstagande" i det aktuella förfarandet

5 — Domstolens dom av den 14 februari 1989 i mål 247/87, Star Fruit mot kommissionen (REG 1989, s. 291), punkt 11.

6 — De förenade målen 142/80 och 143/80 (REG 1981, s. 1413, svensk specialutgåva, volym 6, s. 113). Se även domstolens dom av den 7 februari 1979 i de förenade målen 15/76 och 16/76 (REG 1979, s. 321; svensk specialutgåva, volym 4, s. 287), punkt 27, i vilken domstolen fastställde att kommissionen kan "avstå från att fullfölja förfarandet, dock utan att detta jämställs med att det omtvistade uppträdandet betraktas såsom lagenligt".

7 — Ibidem, punkt 16.

rörande det ändrade portugisiska beskattningssystemets förenlighet med artikel 95 kan således inte påverka den hänskjutande domstolens skyldigheter enligt artikel 177.

15. För att undanröja varje tvivel bör jag tillägga att jag inte kan hitta någon grund i fördraget eller i relevant rättspraxis för den uppfattning som Konungariket Nederländerna har uttryckt, nämligen att det förhållandet att kommissionen har underlåtit att fullfölja ett fördragsbrottsförfarande utgör en omständighet som en lägre domstol skall beakta vid bedömningen av om det är "nödvändigt" att begära ett förhandsavgörande rörande en gemenskapsrättslig fråga. Enligt artikel 177 andra stycket är frågan huruvida det är önskvärt att begära ett förhandsavgörande eller ej beroende av om den gemenskapsrättsliga frågan är relevant för att kunna avgöra tvisten vid den domstolen. Den omständigheten att kommissionen avstått från att fullfölja ett fördragsbrottsförfarande saknar betydelse i denna fråga.

b) *Den tillämpliga portugisiska lagstiftningens förenlighet med artikel 95*

16. De fem frågor som klaganden i tvisten vid den nationella domstolen har ställt, vilka den hänskjutande domstolen övertog i sin första fråga, och den andra fråga som den domstolen formulerat, syftar till att få vägledning om den rätta tillämpningen av artikel 95 under de förhållanden som är föremål för prövning i tvisten vid den nationella domstolen. Enligt min mening verkar det som om detta var anledningen till att Supremo Tribunal Administrativo ställde frågan huruvida klagandens frågor, av vilka vissa sträcker sig långt utöver de sakomständigheter som är föremål för prövning i detta mål, var relevanta, eftersom det uteslutande ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva relevansen av de hänskjutna frågorna. Jag föreslår därför att domstolen endast besvarar dessa frågor i den mån ett svar är användbart för att kunna avgöra målet vid den nationella domstolen.

17. De frågor som Supremo Tribunal Administrativo har ställt ger upphov till två olika, men besläktade, frågeställningar. Den första frågeställningen, som motsvarar den hänskjutande domstolens andra fråga, gäller frågan om en medlemsstat får anta allmänna kriterier för att fastställa en registreringsskatt på importerade begagnade bilar, som Republiken Portugal har gjort, eller om den är skyldig att fastställa skatt på grundval av en individuell bedömning av varje enskilt fordon. Om det första förfarandet är tillåtet, är den andra fråga som skall besvaras huruvida den tabell som tillämpas i detta mål är förenlig med villkoren i artikel 95.

18. Enligt artikel 95 första stycket får ingen medlemsstat lägga interna skatter eller avgifter "på varor från andra medlemsstater... av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som... läggs på liknande inhemska varor". Domstolen fastslog klart i domen i målet kommissionen mot Danmark [8] att "importerade begagnade bilar och sådana bilar som förvärvats lokalt utgör liknande eller

8 — Ovan fotnot 2, punkt 17.

konkurrerande produkter" på vilka artikel 95 är tillämplig. Enligt domstolens fasta praxis åsidosätts denna artikel "när en importerad vara beläggs med skatter eller avgifter enligt andra beräkningsmetoder eller regler än vad som gäller för en liknande inhemsk vara, om detta leder till en högre skatt eller avgift för den importerade varan, även om denna skillnad endast uppstår i ett fåtal fall". [9] Av detta följer att "ett beskattningssystem endast kan anses vara förenligt med artikel 95 i fördraget om det fastställs att det är organiserat så, att det under alla omständigheter är uteslutet att importerade varor beskattas högre än inhemska varor och att det således inte i något fall får diskriminerande effekter". [10]

19. Det riktiga kriteriet för att kontrollera om de förhållanden som är föremål för prövning vid den nationella domstolen överensstämmer med artikel 95 framgår av domen i målet kommissionen mot Grekland, i vilken domstolen uttryckligen godtog kommissionens jämförelse mellan "den punktskatt som bärs av importerade begagnade bilar med den återstående del av skatten som fortsätter att utgöra en del av värdet på bilarna då de släpps ut på marknaden i [den importerande medlemsstaten] i nyskick, innan de återförsålts". [11]

20. Fram till denna dag har metoden att beräkna den återstående skatt som ingår i värdet på begagnade bilar inte varit föremål för domstolens prövning. Generaladvokaten Jacobs har emellertid i sitt förslag till avgörande i målet Nunes Tadeu hävdat att "[f]ör att beräkna den återstående skatten som ingår i värdet på en inhemsk bil är det nödvändigt att titta på dess marknadsvärde, under antagandet att värdet på den återstående skatten minskar i direkt proportion till värdet på bilen". [12] Han hävdade vidare att "den importerande staten inte behöver basera skatten på det pris som importören betalar för bilen, eller på värdet i den exporterande staten. Den är berättigad att ta värdet i den importerande staten i beaktande. Detta följer av kravet att den skatt som påförs i den importerande staten inte får överstiga det återstående skattebelopp som ingår i värdet på en inhemsk begagnad bil med samma egenskaper. Om den importerande staten var tvungen att basera skatten på det lägre värdet i det exporterande landet, skulle detta inte bara bevara det konkurrensövertag som följer av det lägre värdet, utan även ge importören en skattefördel, vilket skulle vara oförenligt med skatteneutraliteten". [13]

21. Jag ansluter mig till denna bedömning. Det återstående skattebelopp som ingår i värdet på en inhemsk begagnad bil kan beskrivas som produkten av två faktorer: den procentuella andel av dess återförsäljningspris i nytt skick som utgör fordonsskatt, och värdet på den inhemska marknaden vid importtidpunkten för ett liknande importerat fordon. Klaganden och Republiken Portugal är oense om den aktuella bilens värde i nytt skick. Enligt klaganden var värdet 8 450 000 PTE, medan Republiken Portugal har gjort gällande att det verkliga värdet var

9 — Domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-213/96, Outokumpu Oy (REG 1998, s. I-1777), punkt 34.

10 — Domstolens dom av den 23 oktober 1997 i mål C-375/95, kommissionen mot Grekland (REG 1997, s. I-5981), punkt 29.

11 — Ibidem, punkt 18.

12 — Mål C-345/93, ovan fotnot 3, punkt 14.

13 — Ibidem, punkt 18.

10 478 000 PTE. De är vidare oense om bilens värde år 1996. Enligt Republiken Portugal var bilen värd 4 600 000 PTE, medan klaganden har hävdat att den var värd 3 330 000 PTE.

22. Skyldigheten för en importerande medlemsstat att beakta värdeminskningen på begagnade bilar vid fastställande av fordonsskatt har även fastslagits i rättspraxis. I målet kommissionen mot Danmark klandrade domstolen den svarande medlemsstaten för att den hade tillämpat en skattesats på 90 procent på importerade begagnade bilar, vilket således innebar att nedsättningen begränsades till 10 procent, "oavsett deras ålder och skick". [14] I domen i målet Nunes Tadeu fann domstolen likaledes att skattebeloppet beräknades "utan hänsyn till bilens faktiska värdeminskning", [15] enligt den portugisiska lagstiftning som var i kraft vid den i målet aktuella tidpunkten. Domstolen fann emellertid varken i dessa domar eller i domen i målet kommissionen mot Grekland [16] att de nationella myndigheterna var skyldiga att göra en individuell bedömning av värdet på importerade begagnade bilar snarare än en uppskattning enligt allmänna kriterier, då nedsättningen inte i något av dessa fall beaktades i den ifrågasatta nationella lagstiftningen annat än symboliskt. Domstolen jämförde helt enkelt importerade begagnade bilar såsom en grupp produkter med inhemskt sålda begagnade bilar såsom en annan grupp och fann utan svårighet i vart och ett av dessa mål att det förelåg en "uppenbar" diskriminering av den förstnämnda gruppen.

23. Enligt min mening framgår det inte av dessa domar att det enligt artikel 95 skulle krävas att medlemsstater skall fastställa skatt på grundval av en individuell bedömning av värdet på importerade begagnade bilar och således av den återstående skattedel som bestämmer den maximala fordonsskatt som kan påföras vid import. Man skall ha i åtanke att skatten på nya bilar, oavsett om den påförs vid importen eller vid den första registreringen, i detta mål skall beräknas på grundval av enbart cylindervolymen, utan att andra faktorer, såsom utrustningsnivå och olika märkens rykte, skall beaktas. Vidare är det väl känt att vissa märken sjunker snabbare i värde än andra. I praktiken finns det kanske inte någon exakt identifierbar jämförelsefaktor för enskilda importerade begagnade bilar. Såsom sökanden har gjort gällande, utgör märket och modellen på fordonet, dess yttre och mekaniska skick, det antal mil som det gått och dess ålder faktorer som påverkar marknadsvärdet på en begagnad bil. På grund av dessa skillnader är variationen på marknadsvärdet på enskilda begagnade bilar som sålts på den inhemska marknaden, och därmed den återstående skattedelen av detta värde, egentligen oändlig. Även om importören hittade ett identiskt fordon på den inhemska marknaden, finns det inte något säkert sätt att fastställa dess exakta värde som i praktiken är likvärdigt med det belopp som köparen är villig att betala och som säljaren är villig att godta som betalning. Även om denna fråga inte behandlades fullt ut under handläggningen av detta mål, framstår Konungariket Nederländernas anmärkning, att

14 — Ovan fotnot 2, punkt 20.
15 — Ovan fotnot 3, punkt 20.
16 — Ovan fotnot 10.

även individuella bedömningar i praktiken skulle ske genom att något slags tabell användes, enligt min mening som ytterst rimlig.

24. Jag är därför av den uppfattningen att medlemsstaterna i princip får anta allmänna kriterier för att fastställa det fordonsskattebelopp som skall påföras vid import av begagnade bilar, under förutsättning att dessa kriterier är av sådan art att de garanterar att detta belopp inte ens i vissa fall överstiger den återstående skatt som ingår i värdet på jämförbara fordon på den inhemska marknaden. Av domstolens konstaterande att artikel 95 första stycket har direkt effekt [17] följer att en enskild bör kunna överklaga den tabell som använts för att fastställa skatten på hans importerade begagnade bil. Det bör tilläggas att de praktiska svårigheter som myndigheterna i en medlemsstat kan ha att bestämma det exakta värdet på en enskild begagnad bil inte hindrar att dessa stödjer sig på genomsnittliga värden på bilar, som betraktas som begagnade på den inhemska marknaden, under förutsättning att de villkor som anges i artikel 95, vilken omnämnts ovan, uppfylls. Såsom likaså noterades ovan, kunde både klaganden och Republiken Portugal i detta mål uppvisa sifferuppgifter — om än olika — avseende det genomsnittliga värdet på den portugisiska marknaden under år 1996 för en bil som var jämförbar med klagandens bil.

25. Innehållet i de fem frågor som formulerades av klaganden och därmed i den nationella domstolens första fråga, i den mån de skall besvaras av domstolen, går huvudsakligen ut på en begäran att det skall avgöras om den tabell som har tillämpats av de portugisiska myndigheterna i förevarande fall är förenlig med artikel 95 i fördraget. Republiken Portugal har anfört att den tillåtna nedsättningen av skatten för importerade begagnade bilar inte har en direkt koppling till den faktiska värdeminskningen. Nedsättningen fastställs i stället genom en formel som tar hänsyn till en rad olika faktorer, bland annat till inflationen och till en nedsättningskoefficient. Nedsättningskoefficienten består i sin tur av ett genomsnitt av viktade faktorer som påverkar marknadsvärdet av ett hypotetiskt begagnat fordon som antas vara i ett bra mekaniskt skick och som har gått ett antal mil som motsvarar en sträcka som inte överstiger 15 000 kilometer per år. Även om det vid tillämpningen av tabellen endast är bilens ålder och cylindervolym som beaktas, har således viss hänsyn tagits till värdeminskningen vid fastställandet av tabellen.

26. Republiken Portugal har gjort gällande att tillämpningen av de tabeller som var i kraft vid den i målet aktuella tidpunkten ledde till ett nedsättningsvärde som låg nära den verkliga värdeminskningen. Även kommissionen har intagit den ståndpunkten, åtminstone i sina skriftliga yttranden, att den procentuella andelen av skattenedsättningen verkade motsvara den verkliga värdeminskningen på begagnade bilar. Republiken Finland och Konungariket Nederländerna har gjort gällande att en medlemsstat får tillämpa en tabell som medger en årlig nedsättning som innebär att det värde som åsätts en begagnad bil sjunker med dess ålder i enlighet med tillförlitliga uppgifter om det genomsnittliga marknadsvärdet.

17 — Domstolens dom av den 16 juni 1966 i mål 57/65, Lütticke (REG 1966, s. 293; svensk specialutgåva volym 1, s. 243).

27. Klaganden i målet vid den nationella domstolen har hävdat att "erfarenheten har visat" att den hänsyn som tagits till värdeminskningen i de portugisiska bestämmelserna var "uppenbart otillräcklig".

28. Det krävs helt klart enligt artikel 95, såsom den har tolkats i ovan nämnd rättspraxis, att det skattebelopp som skall påföras vid import inte får överstiga den återstående skatt som ingår i värdet på liknande fordon på den inhemska marknaden. Det är ostridigt att den återstående skatt som ingår i värdet på en inhemsk begagnad bil vid en bestämd tidpunkt är en del av dess värde, vilket i sin tur är mycket nära förbundet med nedsättningen. Enligt den portugisiska lagstiftningen i fråga i tvisten vid den nationella domstolen, är emellertid den skatt som skall påföras en del av värdet på bilen i nytt skick nedsatt, enligt en tabell med fallande skala som, vilket Republiken Portugal medger, inte helt speglar den faktiska värdeminskningen. Det portugisiska systemet garanterar således inte att det skattebelopp som påförs en importerad bil inte överstiger den återstående skatt som ingår i värdet av en liknande inhemsk bil. Detta system är således inte av sådan natur att det "uteslute[r] att importerade varor beskattas högre än inhemska varor", vilket krävs enligt artikel 95. [18]

29. De sifferuppgifter som Republiken Portugal har tillhandahållit i svaret på de frågor som domstolen ställt verkar däremot visa att tillämpningen av tabellen inte utesluter diskriminering i den faktiska situation som ligger till grund för tvisten vid den nationella domstolen. Under år 1996 (det år som klagandens bil importerades) utgjorde, enligt dessa sifferuppgifter, det genomsnittliga värdet på ett liknande fordon från år 1991 på den portugisiska marknaden 4 600 000 PTE. Såsom påpekades vid den muntliga förhandlingen motsvarade detta en värdeminskning om 56 procent av bilens värde, medan nedsättningen av skatten endast uppgick till 41 procent. Även om detta förhållande inte i sig är avgörande, uppgav Republiken Portugals ombud tydligt vid förhandlingen att fordonsskatten vid import avser att garantera att värdet på en importerad bil är likvärdigt med värdet på en bil på den inhemska marknaden som redan har beskattats. Som domstolen konstaterade i domen i målet Nunes Tadeu strider emellertid "[e]tt internt skattesystem som syftar till att avlägsna ett konkurrensövertag för importerade produkter över inhemska produkter... uppenbart mot artikel 95, som syftar till att garantera de interna avgifternas fullständiga neutralitet med hänsyn till konkurrensen mellan inhemska produkter och importerade produkter". [19]

30. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag således att en medlemsstat, även om den inte är skyldig att individuellt bestämma värdet på importerade begagnade bilar, inte får tillämpa ett system som, även om det inträffar endast i vissa fall, kan medföra att det påförs skatt vid import som överstiger det belopp avseende återstående skatt som ingår i värdet på en liknande begagnad bil på den inhemska marknaden.

18 — Domen i målet kommissionen mot Grekland, ovan fotnot 10, punkt 29.

19 — Ovan fotnot 3, punkt 18.

III — Förslag till avgörande

31. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen besvarar de frågor som hänskjutits av Supremo Tribunal Administrativo enligt följande:

"1) Ett beslut från kommissionen att avstå från att fullfölja ett fördragsbrottsförfarande påverkar inte den skyldighet som enligt artikel 177 tredje stycket i EG-fördraget åläggs en domstol vars beslut inte kan överklagas enligt nationell rätt beträffande frågan att till EG-domstolen hänskjuta en gemenskapsrättslig fråga som uppkommit i en tvist vid den nämnda nationella domstolen.

2) Medlemsstater får anta allmänna kriterier för att fastställa det fordonsskattebelopp som skall erläggas vid import av begagnade bilar, under förutsättning att dessa kriterier garanterar att detta belopp inte ens i vissa fall överstiger det återstående belopp avseende skatt som ingår i värdet på jämförbara fordon på den inhemska marknaden."